

RÅDETS DIREKTIV 2001/23/EF

af 12. marts 2001

om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller af dele af virksomheder eller bedrifter

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 94,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Rådets direktiv 77/187/EØF af den 14. februar 1977 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller af dele af virksomheder eller bedrifter ⁽³⁾ har været underkastet omfattende ændringer ⁽⁴⁾. Direktivet bør derfor kodificeres, således at dets bestemmelser kan fremtræde klart og rationelt.
- (2) Både på nationalt plan og på fællesskabsplan medfører den økonomiske udvikling, at der sker ændringer i virksomhedernes struktur blandt andet i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller dele af virksomheder eller bedrifter til andre indehavere som følge af overdragelse eller fusion.
- (3) Det er nødvendigt at fastsætte bestemmelser til beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af ny indehaver især for at sikre varetagelsen af deres rettigheder.
- (4) Der er stadig forskelle mellem medlemsstaterne for såvidt angår omfanget af beskyttelsen af arbejdstagerne på dette område; disse forskelle bør mindskes.
- (5) I fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsretlige og sociale rettigheder, som blev vedtaget den 9. december 1989 (socialpagten), hedder det i punkt 7, 17 og 18 bl. a., at »etableringen af det indre marked skal føre til en forbedring af arbejdstagernes leve- og arbejdsvilkår inden for Det Europæiske Fællesskab. Denne forbedring skal desuden om fornødent indebære en udvikling af visse aspekter af arbejdsmarkedslovgivningen, såsom procedurerne ved kollektiv afskedigelse og i forbindelse med konkurs. Information og høringen af arbejdstagerne samt disses medbestemmelse skal udbygges på passende vis under hensyntagen til gældende praksis i de forskellige medlemsstater. Denne information, høring og medbestemmelse skal gennemføres i god tid, især i forbindelse med omstruk-

tureringer eller fusioner mellem virksomheder, som vil kunne påvirke arbejdstagernes beskæftigelse«.

- (6) I 1977 vedtog Rådet direktiv 77/187/EØF for at fremme en harmonisering af de relevante nationale love, som sikrer varetagelse af arbejdstagernes rettigheder og pålægger overdragere og erhververe at informere og høre arbejdstagernes repræsentanter i rimelig tid.
- (7) Ovennævnte direktiv blev senere ændret på baggrund af følgerne af det indre marked, tendenserne i medlemsstaternes lovgivning med hensyn til at redde virksomheder i økonomiske vanskeligheder, De Europæiske Fællesskabers Domstols retspraksis. Rådets direktiv 75/129/EØF af 17. februar 1975 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende kollektive afskedigelser ⁽⁵⁾ og den lovgivning, der allerede gælder i de fleste medlemsstater.
- (8) Af hensyn til retssikkerheden og gennemsigtigheden skulle begrebet overførsel afklares på baggrund af Domstolens retspraksis. Denne afklaring ændrer ikke anvendelsesområdet for direktiv 77/187/EØF som fortolket af Domstolen.
- (9) Socialpagten erkender betydningen af at bekæmpe alle former for forskelsbehandling, herunder forskelsbehandling på grund af køn, hudfarve, race, religiøs, politisk eller anden overbevisning.
- (10) Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til de gennemførelsesfrister i direktiv 77/187/EØF og ændringer heraf, der er nævnt i bilag I, del B —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

Anvendelsesområde og definitioner*Artikel 1*

1. a) Dette direktiv finder anvendelse på overførsel af en virksomhed eller bedrift eller af en del af en virksomhed eller bedrift til en anden indehaver som følge af en overdragelse eller fusion.
- b) Som overførsel i henhold til dette direktiv anses overførsel af en økonomisk enhed, der bevarer sin identitet, forstået som en helhed af midler, der er organiseret med henblik på udøvelse af en økonomisk aktivitet, uanset om den er væsentlig eller accessorisk, jf. dog litra a) og de følgende bestemmelser i denne artikel.

⁽¹⁾ Udtalelse afgivet den 25.10.2000 (endnu ikke offentliggjort i EFT).

⁽²⁾ EFT C 367 af 20.12.2000, s. 21.

⁽³⁾ EFT L 61 af 5.3.1977, s. 26.

⁽⁴⁾ Jf. bilag I, del A.

⁽⁵⁾ EFT L 48 af 22.2.1975, s. 29. Direktivet er erstattet af direktiv 98/59/EF (EFT L 225 af 12.8.1998, s. 16).

- c) Dette direktiv finder anvendelse på offentligretlige og privatretlige virksomheder, der udøver en økonomisk aktivitet, uanset om de opererer med gevinst for øje. En administrativ omorganisering af offentlige administrative myndigheder eller en overførsel af administrative funktioner mellem offentlige administrative myndigheder er ikke en overførsel i dette direktivs forstand.
2. Dette direktiv gælder, når den virksomhed eller bedrift eller den del af en virksomhed eller bedrift, som skal overføres, er beliggende inden for det område, hvor traktaten finder anvendelse.
3. Dette direktiv finder ikke anvendelse på søgående skibe.

Artikel 2

1. I dette direktiv forstås ved:
- a) »overdrager«: enhver fysisk eller juridisk person, der som følge af en overførsel efter artikel 1, stk. 1, ophører med at være indehaver af virksomheden eller bedriften eller af en del af virksomheden eller bedriften
- b) »erhverver«: enhver fysisk eller juridisk person, der som følge af en overførsel efter artikel 1, stk. 1, bliver indehaver af virksomheden eller bedriften eller af en del af virksomheden eller bedriften
- c) »repræsentanter for arbejdstagerne« og beslægtede udtryk: repræsentanter for arbejdstagerne i henhold til lovgivning eller praksis i medlemsstaterne
- d) »arbejdstager«: enhver person, som i den pågældende medlemsstat er beskyttet som arbejdstager i henhold til den nationale lovgivning.

2. Dette direktiv berører ikke national lovgivning med hensyn til definitionen af arbejdskontrakt eller arbejdsforhold.

Medlemsstaterne kan dog ikke udelukke arbejdskontrakter eller arbejdsforhold fra dette direktivs anvendelsesområde alene på grund af:

- a) det antal arbejdstimer, som er præsteret eller skal præsteres
- b) at det drejer sig om et arbejdsforhold, der er reguleret af en tidsbegrænset arbejdskontrakt, som defineret i artikel 1, nr. 1, i Rådets direktiv 91/383/EØF af 25. juni 1991 om supplerende foranstaltningerne til forbedring af sikkerheden og sundheden på arbejdsstedet for arbejdstagere, der har et tidsbegrænset ansættelsesforhold eller et vikariansættelsesforhold⁽¹⁾, eller
- c) at det drejer sig om vikariansættelsesforhold som defineret i artikel 1, nr. 2, i direktiv 91/383/EØF, og den virksomhed eller bedrift eller den del af en virksomhed eller bedrift, der overføres, er eller er en del af et vikarbureau, som er arbejdsgiveren.

KAPITEL II

Varetagelse af arbejdstagernes rettigheder

Artikel 3

1. Overdragerens rettigheder og forpligtelser i henhold til en arbejdskontrakt eller et arbejdsforhold, som bestod på tidspunktet for overførslen, overgår som følge af denne overførsel til erhververen.

Medlemsstaterne kan bestemme, at overdrageren og erhververen efter datoen for overførslen hæfter solidarisk for forpligtelser, der er opstået inden datoen for overførslen som følge af en arbejdskontrakt eller et arbejdsforhold, der bestod på datoen for overførslen.

2. Medlemsstaterne kan træffe passende foranstaltninger for at sikre, at overdrageren giver erhververen underretning om alle de rettigheder og forpligtelser, der vil blive overført til erhververen i henhold til denne artikel, for så vidt overdrageren er eller burde være bekendt med disse rettigheder og forpligtelser på tidspunktet for overførslen. Overdragerens manglende underretning af erhververen om sådanne rettigheder eller forpligtelser berører ikke overførslen af disse rettigheder eller forpligtelser og arbejdstagernes rettigheder over for erhververen og/eller overdrageren med hensyn til de pågældende rettigheder eller forpligtelser.

3. Efter overførslen skal erhververen opretholde de løn- og arbejdsvilkår, som ifølge en kollektiv overenskomst gjaldt for overdrageren, indtil den kollektive overenskomst opsiges eller udløber, eller en anden kollektiv overenskomst træder i kraft eller får virkning.

Medlemsstaterne kan begrænse den periode, hvori løn- og arbejdsvilkårene skal opretholdes, idet den dog ikke kan være kortere end ét år.

4. a) Medmindre medlemsstaterne bestemmer andet, finder stk. 1 og 3 ikke anvendelse på arbejdstageres ret til ydelser i forbindelse med alderdom og invaliditet eller ydelser til efterladte i henhold til supplerende faglige eller tværfaglige forsikringsordninger, der findes ud over medlemsstaternes lovbestemte sociale sikringsordninger.

b) Selv når medlemsstaterne ikke i henhold til litra a) bestemmer, at stk. 1 og 3 finder anvendelse på sådanne rettigheder, træffer de nødvendige foranstaltninger for at beskytte arbejdstagernes interesser og de personers interesser, som allerede har forladt overdragerens bedrift på tidspunktet for overførslen, for så vidt angår helt eller delvis erhvervet ret til ydelser i forbindelse med alderdom, herunder ydelser til efterladte, i henhold til supplerende faglige eller tværfaglige forsikringsordninger som omhandlet i litra a).

Artikel 4

1. Overførsel af en virksomhed eller bedrift eller af en del af en virksomhed eller bedrift giver ikke i sig selv overdrageren eller erhververen nogen begrundelse for at foretage afskedigelser. Denne bestemmelse er ikke til hinder for, at der kan ske afskedigelser af økonomiske, tekniske eller organisatoriske årsager, der medfører beskæftigelsesmæssige ændringer.

⁽¹⁾ EFT L 206 af 29.7.1991, s. 19.

Medlemsstaterne kan bestemme, at første afsnit ikke skal gælde for visse afgrænsede kategorier af arbejdstagere, der ikke er dækket af medlemsstaternes lovgivning eller praksis vedrørende beskyttelse mod afskedigelse.

2. Såfremt arbejdskontrakten eller arbejdsforholdet ophæves, fordi overførslen medfører en væsentlig ændring af arbejdsvilkårene til skade for arbejdstageren, anses arbejdsgiveren at være ansvarlig for arbejdskontraktens eller arbejdsforholdets ophævelse.

Artikel 5

1. Medmindre medlemsstaterne bestemmer andet, gælder artikel 3 og 4 ikke for overførsel af en virksomhed eller bedrift eller af en del af en virksomhed eller bedrift, når der mod overdrageren er indledt konkursbehandling eller en anden tilsvarende insolvensbehandling, som tager sigte på realisering af overdragerens aktiver, og som er under tilsyn af en kompetent offentlig myndighed (som kan være en kurator, der er godkendt af en kompetent offentlig myndighed).

2. Når artikel 3 og 4 gælder for overførsel under en insolvensbehandling, som er indledt mod en overdrager (uanset om behandlingen er indledt med henblik på realisering af overdragerens aktiver), og forudsat at denne behandling gennemføres under tilsyn af en kompetent offentlig myndighed (som kan være en kurator, der er fastsat ved national lovgivning) kan en medlemsstat bestemme:

a) at uanset artikel 3, stk. 1, skal overdragerens økonomiske forpligtelser i henhold til arbejdskontrakter eller arbejdsforhold, som skal opfyldes inden overførslen eller indledningen af insolvensbehandling, ikke overgå til erhververen, forudsat at denne behandling i henhold til den pågældende medlemsstats lovgivning indebærer en beskyttelse, som mindst svarer til den, der gives i de situationer, der er omfattet af Rådets direktiv 80/987/EØF af 20. oktober 1980 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens⁽¹⁾, og, eller alternativt

b) at erhververen, overdrageren eller en eller flere personer, der udfører overdragerens opgaver, på den ene side og arbejdstagerens repræsentanter på den anden side, dersom gældende lovgivning eller praksis tillader det, kan aftale ændringer i arbejdstagerens løn- og arbejdsvilkår med henblik på at bevare beskæftigelsesmuligheder ved at sikre, at virksomheden eller bedriften eller en del af virksomheden eller bedriften kan overleve.

3. En medlemsstat kan anvende stk. 2, litra b), på en overførsel, når overdrageren befinder sig i en alvorlig økonomisk krise som defineret i den nationale lovgivning, forudsat at en sådan situation er fastslået af en kompetent offentlig myndighed og er åben for retlig kontrol, samt at den nationale lovgivning allerede indeholdt sådanne bestemmelser den 17. juli 1998.

Kommissionen forelægger en rapport om virkningerne af denne bestemmelse inden den 17. juli 2003 og forelægger Rådet eventuelle passende forslag.

⁽¹⁾ EFT L 283 af 20.10.1980, s. 23. Direktivet er senest ændret ved tiltrædelsesakten af 1994.

4. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forhindre misbrug af insolvensbehandling på en sådan måde, at arbejdstagerne fratages de rettigheder, der er fastlagt i dette direktiv.

Artikel 6

1. Såfremt en virksomhed eller bedrift eller en del af en virksomhed eller bedrift bevarer sin uafhængighed, har repræsentanterne eller repræsentationen for de af overførslen berørte arbejdstagere fortsat den retsstilling og funktion, som de havde inden datoen for overførslen, og som er fastsat i love eller administrative bestemmelser eller ved en overenskomst, forudsat at de nødvendige betingelser for sammensætning af en repræsentation for arbejdstagerne er til stede.

Første afsnit finder ikke anvendelse, hvis de nødvendige betingelser for nyudpegning af repræsentanter for arbejdstagerne eller ny sammensætning af repræsentationen for arbejdstagerne er til stede i henhold til medlemsstaternes love eller administrative bestemmelser eller i henhold til en overenskomst med repræsentanterne for arbejdstagerne.

Når der mod overdrageren er indledt konkursbehandling eller en anden tilsvarende insolvensbehandling, som tager sigte på realisering af overdragerens aktiver, og som er under tilsyn af en kompetent offentlig myndighed (som kan være en kurator, der er godkendt af en kompetent offentlig myndighed), kan medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de overførte arbejdstagere repræsenteres på behørig vis, indtil det nye valg eller den nye udpegning af arbejdstagerrepræsentanter har fundet sted.

Såfremt en virksomhed eller bedrift eller en del af en virksomhed eller bedrift ikke bevarer sin uafhængighed, træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de overførte arbejdstagere, som var repræsenteret inden overførslen, fortsat repræsenteres på behørig vis i den periode, der er nødvendig for på ny at kunne sammensætte eller udpege en repræsentation for arbejdstagerne i overensstemmelse med national lovgivning eller praksis.

2. Såfremt mandatet for repræsentanterne for de af overførslen berørte arbejdstagere udløber på grund af denne overførsel, er disse repræsentanter stadig omfattet af de beskyttelsesforanstaltninger, som er fastsat i medlemsstaternes love eller administrative bestemmelser, eller som anvendes i henhold til gældende praksis.

KAPITEL III

Information og høring

Artikel 7

1. Overdrageren og erhververen skal underrette repræsentanterne for deres respektive arbejdstagere, som berøres af en overførsel, om følgende forhold:

- datoen eller den foreslåede dato for overførslen
- grunden til overførslen
- overførselens juridiske, økonomiske og sociale følger for arbejdstagerne
- påtænkte foranstaltninger over for arbejdstagerne.

Overdrageren skal give sine arbejdstageres repræsentanter disse oplysninger i rimelig tid, inden overførslen gennemføres.

Erhververen skal give sine arbejdstageres repræsentanter disse oplysninger i rimelig tid, og under alle omstændigheder inden arbejdstagerens beskæftigelses- og arbejdsvilkår berøres direkte af overførslen.

2. Når overdrageren eller erhververen overvejer foranstaltninger for deres arbejdstagere, er de forpligtet til i rimelig tid at indlede forhandlinger med deres arbejdstageres repræsentanter med henblik på at nå til en aftale.

3. De medlemsstater, hvis love eller administrative bestemmelser åbner mulighed for, at repræsentanter for arbejdstagerne kan rette henvendelse til en voldgiftsinstans for at opnå afgørelse vedrørende de foranstaltninger, der skal træffes for arbejdstagerne, kan begrænse de i stk. 1 og 2 fastsatte forpligtelser, hvis overførslen forårsager en ændring af selve bedriften, som kan medføre væsentlige ulemper for en stor del af arbejdstagerne.

Informationen og høringen skal mindst omfatte de foranstaltninger, der påtænkes gennemført for arbejdstagerne.

Informationen og høringen skal finde sted i rimelig tid inden ændringen af bedriften som nævnt i første afsnit.

4. Forpligtelserne i henhold til denne artikel gælder, uanset om beslutningen om overførsel tages af arbejdsgiveren eller af en virksomhed, som kontrollerer arbejdsgiveren.

Når der fremsættes påstand om brud på kravene om information og høring efter dette direktiv, kan arbejdsgiveren ikke gøre gældende, at et sådant brud skyldes, at den virksomhed, som kontrollerer arbejdsgiveren, ikke har givet ham den nødvendige information.

5. Medlemsstaterne kan begrænse de i stk. 1, 2 og 3 fastsatte forpligtelser til virksomheder eller bedrifter, der for så vidt angår antallet af beskæftigede arbejdstagere opfylder betingelserne for valg eller udpegelse af en kollegial instans, der repræsenterer arbejdstagerne.

6. Medlemsstaterne træffer bestemmelse om, at berørte arbejdstagere i de tilfælde, hvor der i en virksomhed eller bedrift af årsager, der ikke skyldes arbejdstagerne, ikke findes arbejdstagerrepræsentanter, på forhånd skal informeres om:

- datoen eller den foreslåede dato for overførslen
- grunden til overførslen
- overførsels juridiske, økonomiske og sociale følger for arbejdstagerne
- påtænkte foranstaltninger over for arbejdstagerne.

KAPITEL IV

Afsluttende bestemmelser

Artikel 8

Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes mulighed for at anvende eller indføre love eller administrative bestemmelser, der er mere gunstige for arbejdstagerne, eller at fremme eller

tillade anvendelsen af overenskomstmæssige bestemmelser, der er mere gunstige for arbejdstagerne.

Artikel 9

Medlemsstaterne indfører i deres nationale retsorden de nødvendige bestemmelser for, at enhver arbejdstager og arbejdstagerrepræsentant, der anser sine rettigheder for krænket som følge af manglende overholdelse af kravene i dette direktiv, kan gøre disse rettigheder gældende for en retslig instans efter eventuelt at have indbragt sagen for andre kompetente instanser.

Artikel 10

Kommissionen forelægger inden den 17. juli 2006 Rådet en analyse af virkningerne af bestemmelserne i dette direktiv. Den forelægger om fornødent forslag til eventuelt nødvendige ændringer.

Artikel 11

Medlemsstaterne underretter Kommissionen om de administrative eller ved lov fastsatte bestemmelser, som de vedtager på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 12

Direktiv 77/187/EØF, som ændret ved det i bilag I, del A, anførte direktiv, ophæves, dog uden at medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til de gennemførelsesfrister, der er anført i bilag I, del B, berøres heraf.

Henvisninger til det ophævede direktiv gælder som henvisninger til nærværende direktiv og læses i henhold til den i bilag II anførte sammenligningstabel.

Artikel 13

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 14

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 12. marts 2001.

På Rådets vegne

B. RINGHOLM

Formand

BILAG I

DEL A

Ophævet direktiv og ændringsdirektiv

(jf. artikel 12)

Rådets direktiv 77/187/EØF (EFT L 61 af 5.3.1977, s. 26)

Rådets direktiv 98/50/EF (EFT L 201 af 17.7.1998, s. 88)

DEL B

Frist for gennemførelse i national lovgivning

(jf. artikel 12)

Direktiv	Seneste gennemførelsesfrist
77/187/EØF	16. februar 1979
98/50/EF	17. juli 2001

BILAG II

SAMMENLIGNINGSTABEL

Direktiv 77/187/EØF	Nærværende direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2	Artikel 2
Artikel 3	Artikel 3
Artikel 4	Artikel 4
Artikel 4a	Artikel 5
Artikel 5	Artikel 6
Artikel 6	Artikel 7
Artikel 7	Artikel 8
Artikel 7a	Artikel 9
Artikel 7b	Artikel 10
Artikel 8	Artikel 11
—	Artikel 12
—	Artikel 13
—	Artikel 14
—	Bilag I
—	Bilag II